

ЧАС THE, або ЕКСПЕРИМЕНТ НАД УКРАЇНОЮ

«Я робив щось гірше – я робив помилки!»

Наполеон Бонапарт

«Ну и что, что я обещал, я же не сделал.»

Віктор Черномірдин, російський політик

«Чует моє серце, що ми накануне грандиозного шухера.»

Попандопуло, кіноперсонаж

Одна з героїнь російського серіалу «Леґавий» (дія телефільму відбувається у 1954 році) запитує полковника МГБ, звідки беруться негідники у вищих ешелонах влади. Відповідь одного з недавніх сторожових псів сталінської системи цинічна, але напрочуд точна:

« – А из тех ворот, что и весь народ. А потом дорываются до власти, и з жиру бесятся.

– Кто же их туда пускает?

– А ты думала, что там другие сидят. Ум, честь, совесть. С чистыми руками, холодной головой. Нет. Хитрость, алчность и продажность. С одной мыслью в голове: как бы у кормушки задержаться.»

Цей діагноз, поставлений советській номенклатурі негативним кіноперсонажем, є універсальним для розуміння причин розквіту kleptomanії, корупції, продажності у вищих ешелонах влади більшості держав, що постали на теренах СРСР після його розпаду. Діагноз стосується і багатьох сучасних «слуг народу», колишніх і теперішніх «любих друзів» постмайданної України. Він цілком може бути підтверджений і теорією соціал-дарвінізму. Передчасно табуйованою.

Три десятиліття тому Ігор Кохановський написав пророчі «Закони діалектики»:

Сначала били самых родовитых, Потом стреляли самых

рабочих,

Потом ряды бессмысленно

убитых

Росли из тысяч самых

немолчащих...

Держава, обессилена в пытках,

Еще не знала о потерях существ,

Не знала, что КОЛИЧЕСТВО

убитых

Откликнется ей КАЧЕСТВОМ

живущих...

Це вже й справді генетичний рівень – «КАЧЕСТВО живущих». Бо саме

якістю тих, хто живе, пояснюється «чому нами керує зграя ідіотів, ні до чого не придатних, які не спроможні навіть організувати звичайну випивку у дешевому шинку, і як же ці ідіоти спромоглися сісти нам на шию?» (Л. Пітер і Р. Халл «Принцип Пітера»).

Менш як за рік підтвердились побоювання 23% виборців, що «зелені» популісти не мають «зеленого» поняття, як досягати успішних результатів у державному будівництві, що «слуги народу» на чолі зі своїм лідером неспроможні виконувати покладені на них суспільно значимі завдання – зміцнювати економіку й Збройні сили, плекати науку й культуру, творити політичну націю.

У значній частині зе-команди виразно помітні проблеми з ідентичністю, відсутнє ідеологічне підґрунтя, що перешкоджає стратегічному баченню шляхів розвитку України. Невігласи й нікчеми, не обтяжені досвідом державного управління і яким катастрофічно бракує почуття патріотизму, реанімували облуду режиму Януковича, вдалися до послуг потрнових і К^о.

Попри війну, чимало «слуг народу» разом із частиною суспільства продовжують жити у парадигмі «русско-го міра». Вони не розуміють навіщо українцям цінності Заходу, для чого Україні потрібна культура західного світу.

Гучно декларувати, що передусім має змінюватись саме суспільство, що слід знищувати у собі советськість і похідні від неї – хамство, патерналізм, інфантілізм, безкультур'я, пристосуванство, байдужість, фаталізм, покірність, аморальність, корупцію, захлапство, продажність – недостатньо. Потрібні позитивні приклади з боку влади, з боку лідера нації. А їх – катма.

Упродовж майже трьох десятиліть дається взнаки брак національно свідомої еліти. Записи експрем'єра Гончарука наочно продемонстрували рівень сукупного інтелекту «слуг народу».

«Нинішня криза в Україні – це насамперед криза еліт. Від СРСР ми успадкували номенклатуру, яка не мала таланту й совісті, а за роки незалежності втратила ще й страх», – ще в 90-х минулого століття констатував доктор медичних наук, професор Володимир Войтенко.

В Україні чимало розумних людей,

які вміють аналітично мислити, критично думати, системно аналізувати. Вони дуже добре все розуміють, що діється і чиниться довкруг: у вищих ешелонах влади, в науці, в медицині, в промисловості, у війську, в суспільстві загалом. Але...

Згідно принципу Парето, 20 відсотків причин спричиняють 80 відсотків наслідків. І не треба говорити про «вибір народу». Народ упереваж прагне хліба, видовищ і їсть те, що йому насипають.

У наш час поживою може бути й інформація: приміром, одверто антиукраїнський телесеріал «Свати» (недарма Путін нагородив Орденом дружби народів зірку цього кінодійства Фьодора Добронравова), окремі сцени (далеко не державницького спрямування) на концертах 95-го кварталу, ряд програм низки телеканалів, з добра-дива ліцензованих в Україні тощо.

«Не треба забувати, що більшість, народна маса, по самій суті справи складається з людей середнього рівня, звичайних; історією ж посувають нечисленні проводирі людськості, люди з виключним хистом, герої думки й волі» (Михайло Туган-Барановський – український вчений-економіст, політичний діяч).

Інтелектуали-державники, активісти, волонтери дуже часто ставлять правильний діагноз хворобам суспільства. Але цього замало. Треба мати можливість втілювати свої шляхетні ідеї серед загалу, якому бракує усвідомлення, що держава – це кожен з її громадян.

У сучасному світі проблема ідентичності належать до засадничих. Держава має володіти цілим арсеналом цінностей та орієнтирів, які допомагають знайти справжніх друзів і визначити ворогів. Національні інтереси постають з національної ідентичності, яку передусім формує сім'я, найближче оточення індивіда, історія родини, країни, держави.

Спостерігаючи за тим, хто і як порядкує сьогодні у вищих владних ешелонах, мимоволі приходиш до висновку, що видатний англійський політик, прем'єр-міністр Великобританії, етнічний єврей Бенджамін Дізраелі мав рацію, наголошуючи, що «**національне питання – ключ до всіх загадок світової історії. Національна належність – єдина істина.**»

Давід Мільман, помічник голов-

ного рабина України, після прем'єри фільму «ДНК-портрет нації» (листопад 2012 року) взяв участь в ток-шоу, в перебігу якого акцентував, що «*є націоналістом, а націоналізм – це основа національної ідеї. Без поваги до себе жодна країна не може існувати. <...> Бо тільки поважаючи себе, можна поважати інші народи. <...> І коли люди України перестануть вважати себе малоросами і почнуть себе поважати – хай вони називають себе арійцями, хай вони називають себе націоналістами».*

Є повчальний досвід Ізраїлю, в Конституції якого зафіксовано, що Ізраїль – «національна держава єврейського народу»...

«Руководство силових ведомств Украины – уже не украинское.»

Практически все силовые ведомства Украины с инсталляцией Владимира Зеленского на посту Президента Украины возглавили лица не «титульного» этноса. Даже в странах с развитой демократией такое немислимо. Невозможно, чтобы в Германии прокуратурой и полицией руководили французы. Во Франции – немцы. В Израиле – арабы. В Польше, Венгрии, Румынии – украинцы. А когда в воюющем государстве – Украина – почти весь силовой блок вдруг возглавили представители этноса державы-агрессора, да еще и тесно связанные между собой бизнес- и прочими интересами – это может обойтись стране и украинцам очень дорого» (Антон Голобородько, гражданин Украины. «Русские идут»? Русские уже пришли» – <http://argumentua.com/stati/russkie-idut-russkie-uzhe-prishli>).

Справді. Лебедєви, калініни, якіменкі і Ко... вже порядкували в Україні...

Проблему ідентичності дуже добре розуміє відомий журналіст Віталій Портников, етнічний єврей, який в лютому 2019 року застеріг, що «керувати Україною, бути Президентом України сьогодні може лише етнічний українець».

Останні події в Україні, пов'язані з арештами волонтерів-добровольців, переглядом справ учасників Майдану, змушують поставити питання: з ким себе ідентифікує Володимир Зеленський? Хто він за духом і ментальністю?

Значною мірою відповіді на ці питання коріняться в найближчому оточенні Володимира Олександровича, в сімейній атмосфері, в якій зростає майбутній президент. Психологи добре знають проблеми постсовєтських,

без виразно окресленої ідентичності, соціальних комірок. «Яка хата, такий тин, який батько – такий син». Англійською: «Like father, like son». Дослівно: «Як батько, так син»...

Відоме інтерв'ю з батьком Володимира Зеленського наводить на певні роздуми. Таке враження, що шановний Олександр Семенович сумнівається у справжності Української держави: «Він (Володимир Зеленський. – О. Р.) у будь-який момент кине цю фігню (!). Він же забезпечена людина. Він може виїхати в будь-яку іншу країну, але він залишиться, щоб не красти (!). Щоб зробити нашу країну краціою».

Ставлення Зеленського-старшого, доктора технічних наук, до української мови багато чого прояснює: «Російська та українська мови – багаті. Я не задоволений поділом. Ми разом повинні підняти економіку і жити нормально. <...> Приносить мені студент статтю українською, я беру і коректну статтю. Читати я не можу це з однієї простої причини. Немає жодної технічної книжки нормальною українською мовою. Як мені читати? Навіщо мені в 71 рік обтяжувати себе якимись труднощами?».

Питання: чи є у домашній бібліотеці Зеленських «Кобзар» Тараса Шевченка?

Проблему української ідентичності дуже добре розуміє ведучий російської редакції Радио Свобода Анатолій Стріляний: «У России, короче, есть только один враг, при мысли о котором она тоскует поистине смертельно. Это не США, не Запад в целом, не Китай. Это – украинский язык».

Це чудово усвідомлює і вже згадуваний Віталій Портников, який застерігає: «Там де буде російська мова та культура, рано чи пізно буде ро-

сійська влада». Та Володимиру Зеленському, схоже, це байдуже. Бо він типово совєтська людина.

Як відомо, одним із парадоксів самоідентифікації є конфлікт особистості й суспільства. Можна припустити, що саме професійне розуміння важливості самоідентифікації людини змусило Семена Глузмана, голову асоціації психіатрів України, відомого правозахисника резюмувати: «Зеленському скоро потребується психотерапевт»...

Для успішного керівництва державним будівництвом, крім ідентичності й патріотизму, важливими є фаховість очільника держави, розуміння ним основних принципів тактики й стратегії, системного аналізу. Та складається враження, що Володимир Зеленський не розуміє, що таке система. Навряд чи доктор технічних наук Олександр Семенович Зеленський розповідав своєму синові про Людвіга фон Бергаланфі, автора загальної теорії систем, який визначив її як сукупність взаємодіючих елементів за умови, що вона розглядається в цьому експерименті (або аналізі) як єдине ціле.

З погляду держави, система – це передусім кадри і надійні зв'язки між ними, які творять єдине ціле. При цьому слід чітко усвідомити, що саме зв'язки, які не мають ні ваги, ні маси, ні температури, є реально існуючим фактором системи. «Зв'язки вирішують все», – полюбляють повторювати люди, не замислюючись над цією, на перший погляд, банальністю, яка, власне кажучи, якнайточніше визначає суть системи – існування множини зв'язків чи то між членами суспільства, чи різноманітними складовими будь-якої системи. Зв'язків приватних, професійних, виробничих, корпоративних, наукових, комерційних, фінансо-

вих, родинних, міждержавних, військових, злочинних, корупційних тощо.

Юрій Швець, колишній советський розвідник і однокурсник президента РФ Володимира Путіна з інституту КГБ, дивується, як Андрій Єрмак з ТАКИМИ зв'язками в Москві може займати ТАКУ посаду в Україні? Бо ж йдеться, зокрема, про зовнішню політику України... Нагадаймо: зв'язки – це основа системи. Зв'язки і кадри (елементи Системи) вирішують ВСЕ. Це пречудово знав Володимир Ленін. Знав і його наступник Сталін.

Народний депутат від фракції «Європейська солідарність» Олексій Гончаренко отримав офіційну відповідь від керівника Апарату Офісу Президента України О. Дніпрова на запит щодо наявності у глави ОП Андрія Єрмака доступу до державної таємниці. У документі за №03-01/631 від 22.04.2020 чітко зазначено, що «з 21 травня 2019 по 11 лютого 2020 року помічником Президента України був Єрмак Андрій Борисович, якому допуск до державної таємниці не надавався».

Чому відсутність такого доступу не перешкодила Андрієві Єрмаку бути присутнім на міждержавних переговорах? Системні зв'язки допомогли?..

«Хочу нагадати, що саме на Паризькому саміті Андрій Єрмак сидів за спиною Зеленського на більшості на-дваждивих зустрічей, а також публічно заявляв про готовність України у разі успішних переговорів змінити Конституцію в напрямку децентралізації і продовжити дію закону про особливості місцевого самоврядування на нині непідконтрольній території Донбасу» (Олексій Гончаренко, народний депутат).

Микола Томенко, відомий український політик, доходить висновку, що з текстів трьох повідомлень, які були розміщені 19 квітня на офіційному сайті Президента України, випливає, що за дорученням Володимира Зеленського керівник його Офісу Андрій Єрмак здійснював керівництво Міністрами, керівниками ОДА та іншими посадовими особами держави. По суті керував країною. Хоча Стаття 106 Конституції України чітко зазначає: «Президент України не може передавати свої повноваження іншим особам або органам». Томенко наголошує, що «може сформуватися усталена думка в країні та закордоном про невіддатність Зеленського як Президента України з усіма політичними та правовими наслідками».

Хто з українських президентів на-

важився знищити зловорожу Систему Віктора Януковича і його попередників? Хто взявся реально змінити кадри, насмілюся порушити корупційні зв'язки, змінити правила гри? Либонь Петро Порошенко начебто спробував змусити олігархічну Систему (не забуваючи при цьому про власні бізнесові інтереси) одночасно розв'язати й державні проблеми. Нічого доброго з такого симбіозу народитися не могло. Половинчасті рішення і половинчасті результати. Бо залишилися незмінними принципи творення Системи з «любих друзів». Оновлення не відбулося. Система набула рис політично-олігархічного серпентарію. Те саме спостерігаємо і в зе-команді, з якою вже не знаходить спільної мови навіть її лідер. Очищення влади «зеленими» популістами виявилось бутафорним, ненадійним, непрофесійним, дилетантським. Це уможливило повернення реваншистів з виразною російською ідентичністю.

Щоб об'єднати країну, треба створити ефективну державну систему з надійними інституційними зв'язками, відповідним професійним інструментарієм, виразною ідентичністю фахівців-паторіотів.

Одним з прикладів нерозуміння принципів функціонування держави як

ОЛЕГ К. РОМАНЧУК

НЕ БІЙСЬ НЕ ЗРАДЖУЙ НЕ МОВЧИ

ПУБЛІЦИСТИКА ВОЄННОГО ЧАСУ

Ця книжка – публіцистичне відтворення шестирічної історії гібридної війни, спровокованої Московією взимку 2014-го. Це ретельний аналіз причин наших перемог і поразок, успіхів і невдач.

Зібрані під однією обкладинкою тексти, написані в різний час, є безкомпромісним дослідженням драматичних подій в Україні, на інформаційному бойовищі зокрема.

Автор наголошує, що війна за історичну пам'ять між Московією та Україною ніколи не припинялась, що ворожа пропаганда століттями працює, аби тримати під контролем наші культурні, територіальні, економічні кордони, що доба гібридних та інформаційних воєн породжує гібридний стан суспільства: обиватель не усвідомлює, що країну чекають нелегкі часи, важкі випробування, що війна України з Московією триватиме доти, доки на мапі світу існуватиме етнічна антисистема з брутально привласненою історією Київської Русі.

Українці мають позбутися будь-яких ілюзій щодо можливостей домовитися мирним шляхом з країною-агресором. Для нас єдиний спосіб припинення війни – це перемога над Росією. Сумнівна тактика української влади «зберегти Путіну обличчя» може обернутись капітуляцією. Симптоматично, що шоста річниця розстрілів на Майдані супроводжувалася масованою інформаційною кампанією з дискредитації Революції Гідності та Героїв Небесної Сотні. Прикметно, що саме о цій порі антидержавні сили почали інтенсивно нав'язувати українцям провокаційний діалог щодо визначення нової ідентичності, яка враховуватиме думки й погляди сусідніх країн, передусім Московії...

Публіцист звертає увагу на відсутність ефективного діалогу між владою і суспільством, яке часто ведеться на брутальну хуцпу політиків. Автор наголошує, що правду треба вміти захищати усіма доступними методами, прийомами і засобами. Жодних поступок ворогові з боку України не повинно бути.

Пропоновані читачам тексти попереджають, отже, озброюють.

надскладної системи, є незграбна спроба Володимира Зеленського донести 22 січня Клаусу Швабу, засновнику і президенту Всесвітнього економічного форуму в Давосі, власне бачення закінчення війни на сході України: **«Якщо всі сторони захочуть припинити війну, вона припиниться. Завтра. Тому що Україна захищає свою землю. Війна на нашій території. Але ми в своєму мозку ми всі розуміємо, що ми готові її припинити сьогодні».**

Це якась еклектика. Навіть не логіка анімаційного kota Леопольда. Це логіка колишнього шоумена. І, можна припустити, вона засвідчує готовність до капітуляції верховного головнокомандувача, який не розуміє, що таке війна. Якось розмовляючи з ветераном АТО Зеленський дозволив собі прокричати йому в обличчя: «Я нічого вам не должен». Епізод промовистий. Він багато чого пояснює і прояснює. Підтверджує брак політичного мислення у глави держави. Демонструє відсутність історичного світогляду...

Чи не замислювався Володимир Зеленський над тим, що могло б трапитись з Великобританією, якби англійці під час Другої світової війни замість Вінстона Черчилля обрали Чарлі Чапліна? Доречно згадати сумну долю ізраїльського коміка Дуду Топпаза...

Репліка Володимира Зеленського, кинута ведучій CNN Крістіан Аманпур в Мюнхені 14 лютого – «У мене немає часу думати стратегічно. Я часто думаю тактично в інтересах України» – не є обмовкою, це не політичний ляп, а підтвердження нерозуміння значення основ і принципів системного аналізу.

Підтвердженням цьому стали відвідини президентом 11 квітня передових позицій Збройних сил України в зоні ООС і зроблені ним дивні заяви: **«Радий, що розведення сил допомогло зменшити обстріли. Ми бачимо результат. Військові бачать результат. Ми працюємо над тим, щоб узгодити нові ділянки і щоб на землі Донбасу запанував мир».**

Знову негарзди з логікою? Чи карма якась (проблема ментальності? ідентичності?) тяжіє над верховним головнокомандувачем? Скороспілі висновки президента не мають фактологічного підтвердження. Бо за перші три місяці 2019 року загинуло 29 військових, а за три місяці 2020 року – 39. То який «бачимо результат»? Чи президенту видніше? Хоча за щоденними звітами штабу операції Об'єднаних

сил за перші 10 днів квітня позиції українських військових були 131 раз обстріляні. У цей же період 2019 року було 112 обстрілів. З боку Росії не зроблено жодного кроку з метою припинення вогню. Для московитів немає нічого святого. Навіть на Великдень, 19 квітня, окупанти з колаборантами шість разів обстріляли позиції ЗСУ. Тим часом Зеленський наполягає на відведенні українського війська з обласнованих позицій.

Відомий волонтер Мирослав Гай: **«На мою думку, Зеленський привів країну до прірви, де кожен такий обстріл стає йому вироком... Про яке завершення війни іде мова? Капітуляцію?»**

Якби 13 квітня Володимир Зеленський о 19:30 переглянув сюжет випуску ТСН на добре знаному йому каналі «1+1», то, можливо, б усвідомив, що триває російсько-українська війна, непередбачувана й цілодобова, на виснаження: **«Здалеку російські окупанти просто засипають позиції українських військових важкими мінами й снарядами. На відстані снайперського пострілу постійно полюють на спостерігачів. Така ситуація нині фактично уздовж всього фронту та вже декілька тижнів епіцентром ворожої вогневої активності залишається Луганська область».**

У своїх коментарях з приводу дезінформаційних заяв глави Української держави читачі «Української правди», «Обозревателя», відвідувачі президентського фейсбуку не стримують негативних емоцій на адресу ВАЗа. Читав він ці тексти?

22 квітня у фільмі «Рік президента Зеленського» на телеканалі «Україна» Володимир Зеленський бадьоро заявив: «Я впевнений в тому, що за мою каденцію ми закінчимо цю війну. Упевнений особисто».

Сміливе твердження. Тільки чи впевнений у цьому Владімір Путін? Війна за історичну пам'ять між Московією та Україною ніколи не припинялась, ворожа пропаганда століттями працювала і продовжує працювати, аби тримати під контролем наші культурні, територіальні, економічні кордони, що доба гібридних та інформаційних воєн породжує гібридний стан суспільства: обиватель не усвідомлює, що країну чекають нелегкі часи, важкі випробування, що війна України з Московією триватиме доти, доки на мапі світу існуватиме етнічна антисистема, яка брутально привласнила історію Київської Русі. Та через відсутність ефективного діалогу між владою і суспільством, воно часто

ведеться на брутальну хуццу політиків.

Чи усвідомлює Володимир Зеленський, що треба раз і назавжди позбутися будь-яких ілюзій щодо можливостей домовитися дипломатичним шляхом з країною-агресором. Для нас єдиний спосіб припинення війни – це перемога над Росією. Сумнівна тактика української влади («зберегти Путіну обличчя») може обернутись капітуляцією. Прикметно, що саме о цій порі антидержавні сили почали інтенсивно нав'язувати українцям провокаційний діалог щодо визначення нової ідентичності, яка враховуватиме думки й погляди сусідніх країн, передусім Московії...

Чи зреагував якимось чином Володимир Зеленський на підписані нещодавно Путіним два закони, які спростують отримання громадянства РФ? Адже відтепер мешканці Донбасу і Криму можуть отримувати російське громадянство, зберігаючи при цьому українське. А це потенційна загроза нашій нацбезпеці – кількість мешканців ОРДЛО з російськими паспортами може зрости до кількох мільйонів. Про яку деокупацію частини території України тоді йтиме мова?

Останні шість років феноменом Майдану і війна стали важливою частиною світоглядних цінностей українців. Їх Володимир Зеленський, вочевидь, не поділяє – шоста річниця розстрілів на Майдані супроводжувалася масовою інформаційною кампанією з дискредитації Революції Гідності та Героїв Небесної Сотні.

Чим був Майдан в очах західних європейців у лютому 2014-го? **«У нас в Парижі є площа Бастилії, яка стала коліскою французького народу. У вас є Майдан, де зараз формується український народ. Тому для мене як для громадянина батьківщини прав людини велика честь перебувати тут у цей винятковий момент, який був би лише в історії великих народів... У вас, народу Майдану, є об'єднуюча вас усіх мрія. Ваша мрія – це Європа. Не Європа фінансистів, а Європа цінностей. Не бюрократична, а духовна Європа. Не та Європа, що втомилася від самої себе і сумнівається у власному розумінні і призначенні, а жива, кипуча, героїчна Європа»** (з виступу французького філософа, письменника і публіциста Бернара-Анрі Леві на київському Майдані). 11 лютого 2014 року текст його промови надрукувала паризька «Le Monde» під заголовком «Nous sommes tous des Ukrainiens» – «Ми всі українці».

У квітні 2019 року Бернар-Анрі

Леві Леві поділився своїми враженнями про кандидата в президенти Володимира Зеленського, якому організував зустріч з Еммануелем Макроном: «У хлопця немає погляду, в нього є очі, але немає поглядів». Філософ був спантелечений, що такий людині українці готові довірити своє майбутнє. Він натякнув, що кандидат – «пустушка» без власної думки.

Сьогодні вже можна сформулювати риторичне питання: чи поділяє Володимир Зеленський європейські цінності, які обстоював Майдан?

Війна України з Московією точиться передусім не за території, а за історію, за ідентичність. Недарма Путін переконує своїх підданих, що українці та москвичі – один народ. На відміну від зє-влади, більша частина громадян України і політиків-патріотів усвідомлюють, що метою Кремля є знищення української державності. Питання стоїть руба: або ми їх, або вони нас. Ключі від миру в Кремлі. Мир в Україні настане тільки-но Московія припинить агресію. Та Путін вперто домагається, аби капітулювала Україна. Вести мову про мирне врегулювання проблеми Донбасу і Криму більш ніж проблематично. Закінчити війну в односторонньому порядку не можна. У війні завжди беруть участь дві протиборчі сторони. Звісна річ, досягти миру можна й іншим шляхом – капітуляцією однієї зі сторін. Постає питання: чому в Україні досі не оголошено воєнний стан і мобілізацію? Чи, може, комусь в Україні та Московії вигідне нове Придністров'я?

Як відомо, 11 березня на засіданні Тристоронньої контактної групи (ТКГ) в Мінську щодо Донбасу було погоджено створення Консультативної ради за участю представників ОРДЛО. Це викликало обґрунтовану критику й обурення з боку багатьох політиків, навіть у середовищі парламентської президентської фракції. Однак Зеленський відмовився відкликати підпис керівника свого офісу Андрія Єрмака і представника України в ТКГ Леоніда Кучми під протоколом засідання. Мовляв, цей документ декларативний і не є міжнародним договором.

Звісне діло, що проблема не в бюрократичній казуїстиці, а в непоступливій, десь навіть виключно-демонстративній позиції українського президента: всі «не в ногу», а я «в ногу». Про обстоювання державних інтересів наврод чи йдеться. Це або гра в інтересах Путіна, або Зеленський втрачає розуміння ситуації в державі та стає маріонеткою в чужих руках. Не

вже не зрозуміло, що мир для Московії – це беззастережна капітуляція противника, тобто України?

10 квітня в інтерв'ю Алесі Бацман у телепрограмі «БАЦМАН» вельми контроверсійну позицію Зеленського жорстко прокоментував Андрей Ілларіонов – экс-радник Путіна, відомий російський економіст: «За время, которое прошло с момента опубликования этого документа, обсуждений, которые произошли в Украине и других местах, не осталось ни малейшего сомнения, что документ направлен против Украины. И у Зеленского была возможность (даже в том случае если он сам лично санкционировал эти действия Ермака месяц тому назад) сейчас изменить свою позицию и исправить свою ошибку. Если это была ошибка. Тот факт, что он не стал исправлять свое решение, не стал исправлять решение Ермака, является полным, точным свидетельством того, что это его личная позиция, принципиальная позиция по нанесению ущерба Украине. Поэтому я должен дезавуировать свои слова, сказанные в интервью Дмитрию Гордону месяц тому назад о том, что господин Зеленский действует в интересах Украины, хочет ей помочь, но не знает как это сделать. Нет, господин Зеленский делает все возможное против интересов Украины и знает как это делать».

Ілларіонов не одинокий в таких безсторонніх оцінках українського президента. Так, військовий експерт Олексій Арестович на своїй сторінці у соцмережі Facebook більш ніж критично оцінює дії Володимира Зеленського: «Зеленский официально встал в позицию политического врага Майдана... Напомню, что Майдан ещё был актом коллективной самообороны народа против разворачивания Украины в объятия Кремля. Товарищ Зеленский! А преследование майдановцев уже означает преследование их, в том числе, и за попытку оторвать Украину от Кремля или ещё нет?.. Вы там определяйтесь... Или Вы думаете там, что мы уже забыли сидящих по «делу Шеремета»? Дайте-ка нам прямой ответ: Вы уже враг или ещё нет?».

На думку політичного експерта Олександра Кочеткова, «політичний час» Зеленського відміряний дуже жорстко, рахунок іде на місяці, до осені: «Після карантину уся країна буде ридати: нема за що жити. І все це вихлюпнеться на Зеленського... Він, можливо, й хотів розвалити систему, але оточив себе людьми, які хотіли

опинитися нагорі цієї системи. І Зеленський потихеньку з цим погоджується. Він проявив себе як дуже слабковольний політик. В результаті повністю відтворилася система, яка існує ще з часів пізнього Кучми... Зеленський не став арбітром нації, він не володіє ситуацією. У нього відсутнє стратегічне бачення».

Навіть радник Володимира Зеленського, відомий педіатр Євген Комаровський в розмові з журналістом Дмитром Гордоном емоційно зізнався, що результати роботи глави держави викликають у нього величезний смуток: «Викликають величезний смуток, величезний смуток. Просто іноді хочеться ридати й все. Мені погано, мені дуже погано»...

12 квітня 2020 року знаний громадський діяч, дисидент пріснопам'ятних часів ССРСР, психіатр та правозахисник Семен Глузман написав у Facebook: «Без ненависті, з сумом дивлюся на кадрові уподобання президента. Не тільки в міністерствах, СБУ тощо. З сумом спостерігаю, як давно загрузлі в корупції генерали визначають спрямованість роботи нашої спеціальної служби. Як дрібні, липкі провідисвіти вперто вибудовують нищу систему охорони здоров'я в моїй країні. Нашу державність, яка розсипається, вб'є не коронавірус. І не Володимир Путін. Її руйнують наші можновладці. Сьогодні ми стоїмо на краю прірви. Якись короткий час відійти від її краю у нас є. Багато чого, майже все залежить від президента. Слідом за відчасм і розгубленістю у нього має з'явитися рішучість. Попереду трагедія. Його, Володимира Олександровича, особиста трагедія з подальшим визнанням історією його неспроможності. Так буде, на жаль. Зрозуміло, історія назве імена всіх його попередників, які визначили цей скорботний шлях України. Але це і наша трагедія. Прикра, гірка, але сьогодні ще відворотна».

Колишній політик, бізнесмен, глава штабу з боротьби з коронавірусом у Дніпрі Геннадій Корбан прогнозує добровільну відставку Зеленського: «Мені здається, ще рік, і він скаже: «вибачте». На думку Корбана, справжні наміри Зеленського були зовсім непогані. «Але крім хороших намірів і хороших якостей, потрібно ще мати знання, працьовитість, старанність, вміння вникати і найголовніше – спілкуватися з людьми. Не замкнутися, не самоізолюватися серед своїх помічників, близького кола, однокласників і друзів».

Така системна одноставність в оцінках діючого президента наводить на роздуми. Невеселі. Навіть іронія не зарадить – Державна казначейська служба України повідомила: «Конфісковані кошти та кошти, отримані від реалізації майна, конфіскованого за рішенням суду за вчинення корупційного та пов'язаного з корупцією правопорушення у сумі 13334,45 грн».

Інакше кажучи, завдяки цілеспрямованим діям Генеральної прокуратури, НАБУ, САП, СБУ, ДБР, Вищого антикорупційного суду за три місяці 2020 року у засуджених за корупційні злочини конфісковано і надійшло в бюджет держави 14 284 гривень і 45 копійок. Все. Корупція в Україні подолана. Виконана передвиборна обіцянка Зеленського знищити корупцію?

Пригадався один із яскравих афоризмів непересічного російського політика ще советського гарту Віктора Черномірдіна: «Ну и что, что я обещаю, я же не сделал»...

Вибух пандемії коронавірусу й небачені досі в Україні лісові пожежі демонструють неефективність здержави, її функціонерів, яким до рук не можна давати навіть калькулятори. Бо поламають. Дилетантизм і непрофесіоналізм нагорі шириться країною мов COVID-19.

Найкращі якості лідера нації, президента виявляються саме у формажорних обставинах. Цю людину і обирають на таку високу посаду з огляду на ймовірність буремних часів. Але схоже на те, що в Україні гетьманська булава і далі самотньо лежить край битого шляху...

Зеленського відкрито втягують у дефолт. Цьогоріч держава має повернути 3 мільярди доларів зовнішнього боргу. А ще є внутрішній борг. У сумі – близько 15 мільярдів. Без позики не обійтись. Якщо ж гордо відкинути кредит МВФ і водночас поставити перед собою шляхетну мету не допустити дефолту, то треба припинити всі виплати з бюджету. А це означатиме, що й для фінансування війська грошей забракне. Таке враження, що всупереч програмі МВФ у Верховній Раді зумисне лобіюють закон, спрямований проти незалежності НАБУ. Можна припустити, що в Україні є сили, вкрай зацікавлені у відкритті кредитної лінії до путінського Кремля. Далі можна не продовжувати...

Зеленського провокують на конфлікт із суспільством – перегляд історії Майдану аж до брутальних спроб його дискредитації, репресії проти волонтерів і добровольців, переслідування й відверте цькування патріо-

тів. Чи розуміє Президент, що багатьма своїми діями він підриває державу зсередини, стає заручником російського сценарію – перетворенні ОРДЛО на постійно жевріюче українське Придністров'я, перетворенні України на Малоросію.

Намагання колаборантів торгувати інтересами нашої держави аж до капітуляції перед Московією може призвести до політичної дестабілізації, припинення збройного опору агресорові й мобілізації проросійськи налаштованої частини громадян України. У кінцевому підсумку це неминуче спровокує соціальний вибух.

«Что-то мне не нравится здешний режим. Чует моё сердце, что мы накануне грандиозного шухера». Ця фраза колоритного опереткового бандита Попандопуло з советської ідеологічної кінокомедії «Весілля в Малинівці» доволі точно передає зростаюче напруження в Українській державі, викликане нездалим її керівництвом.

Звернімося до літератури. Ось як описав триста років тому знаменитий мізантроп Джонатан Свіфт враження Лемюеля Гулівера від спілкування з гуїнґмами і егу: «Цей улюбленець залишається на посаді, доки знайдуть когось ще гидотнішого, ніж він, і як тільки його звільнять, всі егу цієї місцевості з його наступником на чолі – старі й молоді, самці й самиці – кидаються на нього і з голови до ніг загиджують своїми екскрементами». Нічого не нагадує?

Попри настрашеність коронавірусом, низи в Україні вже не хочуть жити по-старому, а владна верхівка вже не може й далі кермувати бездарно й лицемірно, покладаючись на проросійських реваншистів і колаборантів. Найвищий час замислитись і зробити правильні висновки. Після карантину матимемо величезні проблеми з наслідками епідемії – стагнуючою економікою, триваючою війною. Настала конечна потреба обміркувати засади творення Уряду національного порятунку та скликання запізнілих Установчих зборів.

У листопаді 1917-го, розмірковуючи, що може принести країні большевицький заколот, Володимир Вернадський занотував: «Рівність людей – фікція, і, як тепер бачу, фікція шкідлива. В кожній державі, в кожному народі є раса вища, яка творить і створює, і є раса нажча – раса руйнівників і рабів. Нещастя, якщо в їхні руки потрапляє влада і доля народу чи держави».

Якщо влада не відмовиться від популізму, то існування Української державності буде zagrożене. «Є в нас три види шкідників: перші – люди без почуття честі, другі – без почуття обов'язку, треті – без почуття дійсності. Перших бояться, других толерують, третіх дуже часто слухають» (Роман Купчинський).

Чи є в Україні справжні лідери-творці? Хто наважиться взяти відповідальність за долю країни? Потрібен харизматичний провідник, спроможний запропонувати народові не популістичні партійні «тези», а реалістичний проект майбутнього, зрозумілий план дій для його втілення, який би підтримала більшість громадян, готових обстоювати, боронити і, якщо треба, воювати за нього.

Олег К. РОМАНЧУК

